

Broj:

Sarajevo, 08.01.2021. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Kodni broj	Broj priloga
		12-01-2021	
		01-50-1-116	21

**PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
PREDSTAVNIČKI DOM**

n/r predsjedavajuće, gđe. Borjane Krišto

Na osnovu člana 166. i 170. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, br. 79/14, 81/15, 97/15, 78/19 i 26/20), poslanici Kluba Stranke demokratske akcije podnose

POSLANIČKU INICIJATIVU

Instituciji Ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine za sačivanje Specijalnog izvještaja Institucije Ombudsmena za ljudska prava Bosne i Hercegovine o pravu djece Bošnjaka, povratnika u entitet Republika Srpska, na osnovno obrazovanje bez diskriminacije, uključujući pristup, uslove i način obrazovanja, kao i uslove i način školovanja djece Bošnjaka povratnika u entitet Republika Srpska, te odnos institucija obrazovnog sistema u Republici Srpskoj spram ovih pitanja.

Obrazloženje

U skladu sa članovima 166. i 170. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, Klub poslanika Stranke demokratske akcije podnosi poslaničku inicijativu Instituciji Ombudsmena za ljudska prava radi sačinjavanja specijalnog izvještaja.

Naime, imajući u vidu da se u entitetu Republika Srpska (u daljem tekstu: RS) zadnjih nekoliko decenija, u obrazovnom sistemu, u kontinuitetu vrši diskriminacija, aparthejd, omalovažavanje i degradiranje djece Bošnjaka povratnika, a posebno motivirani posljednjim slučajem s kojim se javnost upoznala prije nekoliko dana, podnosimo ovu inicijativu.

Radi se o slučaju u kojem je Odlukom direktorice JU OŠ „Petar Kočić“ Sjenina Rijeka, Doboj, broj: 621-3/20 od 09.12.2020. godine izrečena vaspitno-disciplinska mjera odnosno opomena odjeljenjskog starješine učenici četvrtog razreda Lamiji Huskić, zbog neopravdanog izostajanja iz škole u trajanju od 5 školskih časova. Pored ove mjere, učenici Lamiji Huskić, ali i većem broju druge djece, sniženo je i vladanje na ocjenu „vrlo dobro“. Pomenuta mjera je izrečena zbog toga što se ovi učenici dana 25.11.2020.godine, dakle na Dan državnosti

Bosne i Hercegovine, nisu pojavili na nastavi pravdajući svoje odsustvo upravo tom činjenicom.

Ovo je samo posljednji u nizu slučajeva sistematske diskriminacije i rigidnog kažnjavanja djece Bošnjaka povratnika u entitet RS, naročito u obrazovnom sistemu, kao ključnom segmentu života bitnom za razvoj ljudskog bića.

Samo kao primjer navodimo: zabranu upotrebe bosanskog jezika i latiničnog pisma; faktičku prinudu da se izostaje iz škole i nastave zbog proslave vjerskih praznika drugih naroda; pohađanje nastave u školama i obrazovnim ustanovama koje u svom nazivu imaju obilježja vjerskog karaktera (a s kojim se djeca ne identificiraju), te obilježavanja dana škole ili obrazovne institucije u skladu sa vjerskim obredom; slučaj kažnjavanja djece zbog poštovanja zakonskih odredbi o obilježavanju Dana državnosti Bosne i Hercegovine.

Sve navedeno, s obzirom na učestalost, način i intenzitet, ne samo da predstavlja osnov nego i obavezu Institucije Ombudsmena za ljudska prava da sačini Specijalni izvještaj u pogledu odnosa institucija obrazovnog sistema u Republici Srpskoj kao i uslova i načina školovanja djece Bošnjaka povratnika u entitet Republika Srpska.

Zapravo, postupanje nadležnih institucija u obrazovnom sistemu entiteta RS usmjereno je na ponižavanje i omalovažavanje djece Bošnjaka povratnika, što opet ima za cilj negiranje identiteta.

Stoga, ova inicijativa ima za cilj da Institucija Ombudsmena za ljudska prava temeljito ispita postupanje i aktivnosti cjelokupnog sistema vlasti, a samim tim i obrazovnog sistema u entitetu RS prema djeci Bošnjaka povratnika.

Izvještaj bi morao dati odgovore na mnoga pitanja u obrazovnom sistemu entiteta RS, počev od naziva škola u koja idu djeca Bošnjaka povratnika, njihove obaveze da obilježavaju dan škole koji je povezan sa vjerskim identitetom, izostajanje sa nastave prilikom vjerskih praznika drugog naroda, zabrane upotrebe jezika i pisma, sankcionisanja djece, visine izrečenih sankcija i uporednog prikaza izrečenih sankcija prema drugoj djeci, imenovanje školskih odbora i dr.

Specijalni izvještaj treba da sagleda sva pitanja koja se odnose na pristup i učešće djece Bošnjaka u obrazovnom sistemu entiteta RS na jednakim osnovama i bez diskriminacije u odnosu na djecu srpske nacionalnosti. Pri izradi Specijalnog izvještaja potrebno je u obzir uzeti preporuke UN komiteta, Univerzalnog periodičnog izvještaja, komiteta Vijeća Evrope, kao i odredbe Okvirnog zakona o osnovnom i srednjem obrazovanju u Bosni i Hercegovini, odredbe Privremenog sporazuma o zadovoljenju posebnih potreba i prava djece povratnika kojeg su 5. marta 2002. godine potpisali ministri obrazovanja entiteta RS i Federacije BiH, te odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine i Vrhovnog suda RS, vezano za pitanje prava djece Bošnjaka na obrazovanje bez diskriminacije po osnovu nacionalne pripadnosti.

Institucija Ombudsmena je i do sada radila Specijalne izvještaje koji su davali potpuniji uvid u određenu problematiku, tako da vjerujemo da bi i ovaj pomogao u utvrđivanju stanja u oblasti za koje se traži njegova izrada.

ZA KLUB POSLANIKA SDA
Adil Osmanović, predsjednik Kluba

